

**สาขาวิชาพลศึกษา
และนันทนาการ**

กีฬาโอลิมปิก

ความหมาย

กีฬาโอลิมปิก (Olympic Games) คือ การแข่งขันกีฬาระหว่างนักกีฬาของชาติต่างๆ ที่เป็นสมาชิกของคณะกรรมการโอลิมปิกสากล ซึ่งจัดขึ้นทุกๆ 4 ปี ณ เมืองที่ได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันของประเทศนั้นๆ โดยมีคณะกรรมการโอลิมปิกสากลเป็นกรรมาธิการบริหาร

กีฬาโอลิมปิก มีเรียกกันอีกหลายชื่อ เช่น โอลิมปิกเกมส์ การแข่งขันกีฬาโอลิมปิก หรือโอลิมปิก (Olympics) พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530 ให้นิยาม “โอลิมปิก” ว่า “การแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศซึ่งจัดให้มีขึ้นทุกๆ 4 ปี ในประเทศต่างๆ ตามแต่จะตกลงกัน

คณะกรรมการบริหารของโอลิมปิกสากลมีหน้าที่วางมาตรฐานของกีฬา และคุณสมบัติของนักกีฬาที่จะเข้าแข่งขัน

ในการดำเนินการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกนั้น จะต้องได้รับการประสานงานจาก 3 องค์กรคือ

1. คณะกรรมการโอลิมปิกสากล (International Olympic Committee)
2. คณะกรรมการโอลิมปิกแห่งชาติ (National Olympic Committee)
3. สหพันธ์กีฬาระหว่างชาติ (International Sport Federation)

ทั้ง 3 องค์กรนี้จะปฏิบัติหน้าที่เป็นสภาของกีฬาโอลิมปิก (Olympic Congress)

วัตถุประสงค์ของกีฬาโอลิมปิก

1. ส่งเสริมและพัฒนาคุณสมบัติทางร่างกาย และจิตใจอันเป็นพื้นฐานของกีฬา
2. ส่งเสริมการพัฒนากีฬา

3. ให้การศึกษาแก่เยาวชนผ่านทางกีฬา เพื่อมิตรภาพและความเข้าใจที่ดีต่อกันยิ่งขึ้น อันจะช่วยสร้างสรรค์ให้โลกมีสันติสุขที่ตื้นเขินและมากขึ้น

4. เพื่อสร้างไมตรีจิตระหว่างประเทศ

ประวัติความเป็นมาของกีฬาโอลิมปิก

โอลิมปิกสมัยโบราณ จากการค้นคว้าเพื่อหาหลักฐานเกี่ยวกับประวัติของกีฬาโอลิมปิกสมัยโบราณก็ไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่นอน แต่เป็นที่ยอมรับกันว่าได้มีการแข่งขันกีฬานี้เมื่อ 776 ปีก่อนคริสตศักราชบริเวณหุบเขาโอลิมเปีย (Olympia) ที่ประเทศกรีซ จึงได้มีชื่อตามการแข่งขันนี้คือโอลิมปิก จากสิ่งบันทึกปรากฏว่าในการแข่งขันครั้งนั้นนักวิ่งระยะทาง 1 ช่วงอ้อมจันทร์ซึ่งไกลประมาณ 170 เมตร หรือ 186 หลา ได้ผู้ชนะคือโคโรบัส (Coroebus) หรือ (Coroibos) ซึ่งเป็นชาวเมืองเอลิส (Elis) หรือ (Olis)

นับตั้งแต่นั้นมาก็ได้มีการแข่งขันกีฬาเช่นนี้ทุกๆ 4 ปี ติดต่อกันเกือบ 1,200 ปีโดยไม่มีการหยุดชะงัก การแข่งขันครั้งสุดท้ายการแข่งขันครั้งที่ 291 จักรพรรดิของโรมันชื่อ ซีโอดอซุส ที่หนึ่ง (Theodosius I) ได้แต่อำนาจครอบครองกรีซสั่งให้ยุติการแข่งขันกีฬานี้ จากนั้นชนเผ่าอนารยชนก็เข้ารุกรานกรีซและทำลายอาคารสถานที่ต่างๆ ของสนามแข่งขัน ประกอบได้มีแผ่นดินไหวและแม่น้ำอัลฟิอัส (Alpheus) ซึ่งเคยไหลผ่านหุบเขาโอลิมเปียได้เปลี่ยนเส้นทางของการไหล จึงได้นำเอาโคลนตมเข้าทับถมหุบเขาโอลิมเปียอีกชั้นหนึ่ง ฉะนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าสภาพต่างๆ เหล่านี้ทำให้สิ้นสุดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกสมัยโบราณ

มีความเชื่อกันว่า การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกสมัยโบราณเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นภายหลังการสวดมนต์และบูชาขัณฑ์ซึ่งใช้คนเป็นเครื่องบูชา ณ บริเวณหุบเขา

โอลิมเปียและมีมานานแล้ว เพราะชาวกรีกได้บูชาเทพเจ้าชื่อ ซีอุส หรือ ซุส (Zeus) โดยชาวกรีกเชื่อว่าเทพเจ้าองค์นี้สิงสถิตย์ ณ ยอดเขาโอลิมเปีย ครั้นเมื่อชาวกรีกมีอารยธรรมมากขึ้นจึงเปลี่ยนการบูชาัญญไปเป็นการแข่งขันกีฬาแทน

ในระหว่างการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ทุกคนจะได้รับประกันความปลอดภัยและปราศจากสงครามระหว่างประเทศหรือเกาะต่างๆ ในละแวกนั้น ถ้ามีการรบพุ่งกันอยู่ก็ต้องยุติสงครามเพื่อร่วมในกีฬาโอลิมปิก ทั้งนี้มีผลมาจากการที่กษัตริย์ไอฟีโทส (Iphitos) แห่งปิซา (Pisa) และรัฐบุรุษ ไลเคอร์กูส (Lycurgus) แห่งสปาร์ตา (Sparta) ได้ทำสัญญากันในศตวรรษที่ 8 ว่าด้วยการประกันความปลอดภัยให้แก่ชาวกรีกและชาวเกาะต่างๆ ที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬา

เริ่มแรกทีเดียวเฉพาะชายชาวกรีกเสรีเท่านั้นจะได้รับอนุญาตให้เข้าแข่งขันโอลิมปิกทั้งนี้นักกีฬา (คำนี้มาจากภาษาอังกฤษว่า Athletes ซึ่งมีรากศัพท์ว่า Athlos แปลว่าการแข่งขัน) จะถูกคัดเลือกจากการแข่งขันในส่วนต่างๆ ของประเทศ ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจะไปเข้ารับการฝึกซ้อมอย่างหนักที่หุบเขาโอลิมเปียเป็นเวลานานถึง 10 เดือน โดยผู้ฝึกสอนอาชีพนักกีฬาจะพักอยู่ในโรงฝึกกีฬาหรือยิมเนเซียม (gymnasium) มาจากคำว่า Gymno ซึ่งแปลว่าเปลือย) โดยฝึกตลอดวันทุกวัน ไม่มีการหยุดพักหาความสนุกสนานใดๆ ครั้นจบการฝึกแล้วพวกเขาก็พร้อมที่จะเข้าแข่งขันได้อย่างสมบูรณ์ก่อนที่พวกเขาจะลงสนามก็จะกระทำสิ่งสุดท้ายคือปฏิบัติตนว่าจะปฏิบัติตามกฎกติกาและรักษาไว้ซึ่งอุดมการณ์ของความเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา

ในการแข่งขันครั้งแรกๆ นั้น มีเฉพาะการวิ่งเร็วหรือจะเรียกว่าการแข่งขันทางเท้า (foot race) ก็ได้ โดยใช้ระยะทางของ 1 ช่วงของอฒจันทร์ คือประมาณ 200 หลา

ต่อมาในการแข่งขันครั้งที่ 14 ได้เพิ่มชนิดกีฬาเข้าไปอีกคือการวิ่งรอบอฒจันทร์ 2 รอบ ซึ่งมีระยะทางสั้นกว่าครึ่งไมล์ และในการแข่งขันครั้งที่ 18 คือปี 708 ก่อนคริสตกษัตราธิราช ได้เพิ่มปัญจกรีฑา (pentathlon) ซึ่งประกอบด้วยกรกระโดดไกล พุ่งแหลน วิ่ง 200 หลา ขว้างจักรและมวยปล้ำ การแข่งขันประเภทนี้ใช้แข่งขันเฉพาะกีฬาทหาร ส่วนมวยปล้ำได้ปรากฏเป็นชนิดกีฬารั้งแรกของโอลิมปิกในปัญจกรีฑา ต่อมาจึงได้แยกมวยปล้ำออกเป็นอีกชนิดกีฬา เพื่อแข่งขันโดยเฉพาะ และได้มีในการแข่งขันครั้งที่ 23 ต่อมาได้มีการเพิ่มการขี่ม้าข้ามสิ่งกีดขวาง (equestrian) เข้าในการแข่งขันครั้งที่ 25 โดยใช้รถเทียมม้า 4 ตัวแล้วชี้แข่งขันในโรงละครสัตว์

ในการแข่งขันครั้งที่ 33 เมื่อ ปี 332 ก่อนคริสตกษัตราธิราช ได้เพิ่มกีฬาชื่อ แพนเครเซียม (pancratium) คือ การผสมกันระหว่างมวยชกและมวยปล้ำ แข่งขันกันได้ไม่มีการหยุดพัก จนกว่าจะมีการยอมแพ้หรือสลบแน่นิ่งไป นับเป็นกีฬาที่ฝึกเพื่อความพร้อมสำหรับทำสงครามและการเอาชีวิตรอดและยังได้มีกีฬาทางน้ำบางประเภทในการแข่งขันครั้งที่ 33 เช่น การแข่งเรือ เป็นต้น

หลังจากนั้นได้มีการแข่งขันรถม้าประเภทต่างๆ ในกีฬาโอลิมปิกครั้งต่อๆ มา และกีฬาชนิดสุดท้ายที่ปรากฏว่าเพิ่มขึ้นคือการแข่งขันชื่อ ฮอปไลท์ (hoplite) ฮอปไลท์คือการวิ่งสวมเกราะ มือถือโล่กลม, หน้าอกและสวมหมวกเหมือนลูกพลับหรือเปลือกส้มโอ ทวาร่างกายส่วนอื่นๆ จะไม่สวมใส่อะไรปกปิด แล้ววิ่งแข่งขันกันเป็นระยะทาง 2 ช่วงอฒจันทร์คือประมาณ 400 หลา

ในตอนแรกๆ ของกีฬาโอลิมปิกมีระยะการแข่งขันกีฬานี้ กันเพียงเช้าเดียว คือเฉพาะในตอนครึ่งวันเช้าเท่านั้น ต่อมาได้ขยายเวลาออกไปจนถึง 5 วัน เนื่องจากมีประเภทกีฬามากขึ้น และ 2 วัน สำหรับพิธีทางศาสนา

โอลิมปิกสมัยใหม่

โอลิมปิกสมัยโบราณได้เลิกล้มไปเกือบ 1,500 ปี จึงได้มีโอลิมปิกสมัยใหม่ซึ่งได้รับการฟื้นฟูขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง ผู้ที่ทำให้มีการฟื้นฟูกีฬานี้ขึ้นมาคือ บารอน ปีแอร์ เดอ กูแบร์แตง (Baron Pierre de Coubertin 1863 - 1937) ชาวฝรั่งเศส ซึ่งท่านได้ริเริ่มดำเนินการเพื่อฟื้นฟูโอลิมปิกจนเป็นผลสำเร็จและได้มีการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกสมัยใหม่ครั้งแรก เมื่อวันที่ 6 เมษายน 1896 ณ กรุงเอเธนส์ ประเทศกรีซ มี

ประเทศต่างๆ รวม 13 ประเทศเข้าร่วมแข่งขัน โดยมี นักกีฬาชายล้วน จำนวน 285 คน และมีกีฬาแข่งขัน 42 ชนิด

กูแบร์แตงได้กล่าวถึงกีฬาโอลิมปิกด้วยคำพูดที่ถือว่าเป็นสากลและใช้เดือนสติผู้เกี่ยวข้องให้ตระหนักถึงความสำคัญของกีฬาโอลิมปิกไว้ดังนี้

“สิ่งสำคัญในกีฬาโอลิมปิกนั้นมิใช่เพื่อชัยชนะ แต่เพื่อให้ได้มีโอกาสเข้าร่วมการแข่งขัน สิ่งสำคัญในชีวิตมิใช่การชนะแต่เพื่อการได้ต่อสู้อย่างเต็มความสามารถ” (อุดม พิมพ์า. 2514 : 5.)

จำนวนครั้งของการแข่งขัน และเมืองเจ้าภาพ

นับตั้งแต่ ค.ศ. 1896 จนถึง ค.ศ. 2000 มีจำนวนครั้งของการแข่งขันและเมืองเจ้าภาพดังต่อไปนี้

ครั้งที่	ปี ค.ศ.	เมืองเจ้าภาพ	แข่งขันระหว่างวันที่
1	1896	เอเธนส์ กรีซ	6 - 15 เม.ย.
2	1900	ปารีส ฝรั่งเศส	2 - 22 ก.ค.
3	1904	เซนต์หลุยส์ สหรัฐอเมริกา	29 ส.ค. - 7 ก.ย.
4	1908	ลอนดอน อังกฤษ	13 - 25 ก.ค.
5	1912	สต็อกโฮล์ม สวีเดน	6 - 15 ก.ค.
6	1916	เบอร์ลิน เยอรมนี	งดแข่งขัน
7	1920	แอนท์เวิร์ป เบลเยียม	14 - 29 ส.ค.
8	1924	ปารีส ฝรั่งเศส	5 - 27 ก.ค.
9	1928	อัมสเตอร์ดัม เนเธอร์แลนด์	28 ก.ค. - 12 ส.ค.
10	1932	ลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกา	30 ก.ค. - 14 ส.ค.
11	1936	เบอร์ลิน เยอรมนี	1 - 16 ส.ค.
12	1940	โตเกียว ญี่ปุ่น	งดการแข่งขัน
13	1944	ลอนดอน อังกฤษ	งดการแข่งขัน
14	1948	ลอนดอน อังกฤษ	29 ก.ค. - 14 ส.ค.
15	1952	เฮลซิงกิ ฟินแลนด์	19 ก.ค. - 3 ส.ค.
16	1956	เมลเบิร์น ออสเตรเลีย	22 พ.ย. - 11 ธ.ค.
17	1960	โรม อิตาลี	25 ส.ค. - 11 ก.ย.
18	1964	โตเกียว ญี่ปุ่น	10 - 24 ต.ค.
19	1968	เม็กซิโกซิตี เม็กซิโก	12 - 27 ต.ค.
20	1972	มิวนิก เยอรมันตะวันตก	26 ส.ค. - 10 ก.ย.
21	1976	มอนทรีออล แคนาดา	17 ก.ย. - 1 ต.ค.
22	1980	มอสโก รัสเซีย	19 ก.ค. - 3 ส.ค.
23	1984	ลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกา	28 ก.ค. - 12 ส.ค.
24	1988	โซล เกาหลีใต้	20 ก.ย. - 5 ต.ค.
25	1992	บาร์เซโลนา สเปน	25 ก.ค. - 5 ส.ค.
26	1996	แอตแลนตา สหรัฐอเมริกา	19 ก.ค. - 4 ส.ค.
27	2000	ซิดนีย์ ออสเตรเลีย	15 ก.ย. - 1 ต.ค.

สถานที่แข่งขัน

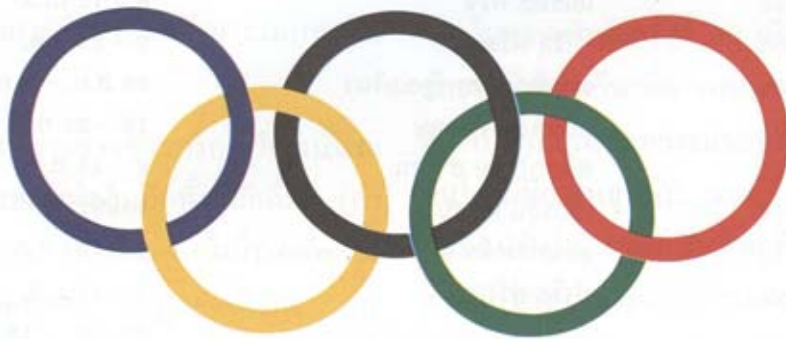
คณะกรรมการโอลิมปิกสากลมีอำนาจในการอนุมัติสถานที่แข่งขันโดยมอบให้เมืองใดเมืองหนึ่งของประเทศหนึ่งเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน ทั้งนี้คณะกรรมการโอลิมปิกสากลจะพิจารณาเมืองเจ้าภาพในการประชุมซึ่งจัดให้มีขึ้นระหว่างการแข่งขันก่อนหน้านั้น

ธงของโอลิมปิก

ธงของกีฬาโอลิมปิกมีพื้นผ้าสีขาวและมีสัญลักษณ์เป็นห่วงวงกลม 5 ห่วง เกี่ยวกับห่วงทั้ง 5 นี้เป็นสัญลักษณ์แทน 5 ทวีปซึ่งเกี่ยวข้องกันแสดงมิตรภาพ

ทางกีฬาของประชาชนในโลกไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติใดหรือประเทศใด

ห่วงทั้ง 5 นี้มีต่างๆ กัน ซึ่งสีต่างๆ เหล่านี้ประกอบด้วยสีน้ำเงิน สีเหลือง สีดำ สีเขียว และสีแดง และสีทั้งหมดดังกล่าวนี้แต่เดิมมีแนวคิดว่าเป็นสีแทนทวีปต่างๆ แต่ในปัจจุบันมีความหมายที่แท้จริงว่าสีต่างๆ เหล่านี้หนึ่งสีจะปรากฏในสีธงชาติของชาติต่างๆ ในโลก (Lentz. 1980 : 22.) โดยสีที่แสดงห่วงวงกลมเหล่านี้จะปรากฏบนพื้นสีขาวอันเป็นสีสามัญหรือสีกลางฉะนั้นถ้ารวมสีที่ปรากฏในธงโอลิมปิกจริงๆ ก็อาจกล่าวได้ว่ามี 6 สีคือสีพื้นเป็นสีขาวและสีของห่วงวงกลมอีก 5 สี.

ธงของโอลิมปิกและสัญลักษณ์ 5 ห่วง

คติธรรม (Olympic Motto)

วาทะคือถ้อยคำใช้แทนการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเป็นภาษาลาติน 3 คำ คือ CITIUS, ALTIUS, FORTIUS ซึ่งมีความหมายดังนี้

1. CITIUS หมายถึง การที่เร็วขึ้น (swifter, faster, quicker) แทนการวิ่งหรือการประชันความเร็วทั้งหลายว่าต้องเร็วกว่าเดิม

2. ALTIUS หมายถึง การที่สูงขึ้น (higher) แทนการกระโดดสูง พุ่งสูงขึ้น เช่นการก้าวถือเป็นต้นซึ่งจะต้องสูงกว่าเดิม

3. FORTIUS หมายถึง การที่แข็งแรงขึ้น (stronger) แทนการแสดงพลังหรือความแข็งแรง

ของนักกีฬาประเภทที่แสดงออกทางความแข็งแรง เช่น การทุ่ม การขว้างและการยก เป็นต้น ซึ่งต้องแข็งแรงกว่าเดิม

ชนิดกีฬาที่จัดแข่งขัน

เมื่อคณะกรรมการโอลิมปิกสากลได้อนุมัติเมืองที่จะเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันแล้ว เมืองนั้นจะต้องจัดเตรียมสิ่งต่างๆ ตามขั้นตอนเพื่อเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน สิ่งที่จะต้องจัดเตรียมเช่นสนามแข่งขันที่พักเจ้าหน้าที่และนักกีฬา การสื่อสารคมนาคม การให้ความปลอดภัยและชนิดของกีฬาที่จะจัดแข่งขัน เป็นต้น

คณะกรรมการโอลิมปิกสากลได้กำหนดกติกาไว้เป็นทางการจำนวน 21 ชนิดเพื่อให้จัดการแข่งขัน ทั้งนี้เจ้าภาพจะต้องจัดแข่งขันอย่างน้อย 15 ชนิดโดยมีข้อกำหนดว่ากีฬาเหล่านั้นจะต้องมีการเล่นอย่างกว้างขวางในประเทศต่างๆ อย่างน้อย 25 ประเทศและจะต้องมีประเทศเข้าร่วมแข่งขันในชนิดกีฬานั้นๆ อย่างน้อย 12 ประเทศจึงจะจัดแข่งขันได้

มี 21 ชนิดกีฬาดังต่อไปนี้

1. ยิงธนู	2. กรีฑา
3. บาสเกตบอล	4. มวยสากล
5. แข่งเรือแคนู	6. จักรยาน
7. ขี่ม้าข้ามเครื่องกีดขวาง	
8. ฟันดาบ	9. แสนด์บอล
10. ฟุตบอล	11. ยิมนาสติก
12. บัญจกรีกาสมัยใหม่	
13. แข่งเรือกรรเชียง	14. ยิงปืน
15. ว่ายน้ำ	16. วอลเลย์บอล
17. โปโลน้ำ	18. ยกน้ำหนัก
19. มวยปล้ำ ฟรีสไตล์และเกรกโคโรมัน	
20. แข่งเรือใบ	
21. ฮอกกี้	

ในชนิดกีฬาดังกล่าวก็จะมีการแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ย่อยลงไปอีก และยังแบ่งเพื่อแข่งขันระหว่างนักกีฬาชายหรือนักกีฬาสตรีหรือประเภทผสมก็ได้

ประเทศไทยในกีฬาโอลิมปิก

คณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทยตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1948 โดย พระยาจินดารักษ์ เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้ง และได้รับพระราชทานให้อยู่ภายใต้พระบรมราชูปถัมภ์ของพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 9 เมื่อ ค.ศ. 1949 จากนั้นก็ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการโอลิมปิกสากลเมื่อ ค.ศ. 1950

ประเทศไทยได้ส่งนักกีฬาเข้าร่วมแข่งขันในกีฬาโอลิมปิกเป็นครั้งแรกในการแข่งขันครั้งที่ 15 ที่เมืองเฮลซิงกิ ประเทศฟินแลนด์ ใน ค.ศ. 1952 โดยส่งนักกีฬา 9 คนเข้าแข่งขัน ต่อจากนั้นก็ได้เข้าแข่งขัน

ในกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 16 ที่เมืองเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย ใน ค.ศ. 1956 โดยมีนักกีฬา 38 คน แข่งขันในกีฬาฟุตบอล กรีฑา บาสเกตบอล มวยและเรือใบ

ประเทศไทยยังได้เข้าร่วมการแข่งขันในกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 17 ที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี ใน ค.ศ. 1960 ครั้งที่ 18 ที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ใน ค.ศ. 1964 ครั้งที่ 19 ที่เมืองเม็กซิโกซิตี ประเทศเม็กซิโก ใน ค.ศ. 1968 ครั้งที่ 20 ที่เมืองมิวนิก ประเทศสหพันธ์รัฐเยอรมันตะวันตกใน ค.ศ. 1972 และครั้งที่ 21 ที่เมืองมอนทรีออล ประเทศแคนาดา ใน ค.ศ. 1976 นั้น ประเทศไทยได้ประสพผลสำเร็จครั้งยิ่งใหญ่เมื่อ พะเยาว์ พุทธรัตน์ ได้รับเหรียญทองแดงในการชกมวยสากล รุ่นไลท์ฟลายเวท ซึ่งต่อมาพะเยาว์ พุทธรัตน์ได้ชกมวยอาชีพและได้ครองแชมป์ขึ้นรุ่นซูเปอร์ฟลายเวทเมื่อ พ.ศ. 2526

ในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 22 ที่กรุงมอสโก ประเทศสหภาพโซเวียตใน ค.ศ. 1980 นั้น ประเทศไทยไม่ได้เข้าร่วมการแข่งขันเพราะเหตุผลบางประการ แต่ได้เข้าร่วมในการแข่งขันในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 23 ณ นครลอสแอนเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งได้ส่งนักกีฬาเข้าแข่งขันในกรีฑามวยสากล ยิมนาสติกและวินด์เซิร์ฟ เป็นต้น และประเทศก็ประสพผลสำเร็จครั้งยิ่งใหญ่อีกครั้งหนึ่งเมื่อ ทวี อัมพรหมหา สามารถคว้าเหรียญเงินจากชกมวยสากลรุ่นไลท์เวทเคอร์เวท

ในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 24 ที่กรุงโซล ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) ในปี ค.ศ. 1988 ประเทศไทยประสพผลสำเร็จในการเข้าร่วมแข่งขันเมื่อผจญ มูลสันได้รับเหรียญทองแดงจากการชกมวยรุ่นแบนตั้มเวทและในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 25 ที่กรุงบาร์เซโลนา ประเทศสเปน ประเทศไทยก็ประสพผลสำเร็จเช่นกันเมื่ออากม เถ่งไล ได้เหรียญทองแดงในการชกมวยรุ่นไลท์เวลเตอร์เวท

ในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 26 ที่เมืองแอตแลนตา ประเทศสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 1996 ครบถ้วนช่วงของการเฉลิมฉลองปีกาญจนาภิเษกของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดั่งนั้นประเทศไทยจึง
ส่งนักกีฬาและชนิดกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันมากเป็น
พิเศษ คือเข้าร่วมในกีฬา 9 ชนิด ซึ่งได้แก่ กรีฑา
มวยสากล ว่ายน้ำ ยิงปืน ยกน้ำหนัก เรือใบ วินด์เซิร์ฟ

เทนนิสและยูโด โดยมีนักกีฬา 42 คน และเจ้าหน้าที่อีก
22 คน (โรจน์ อนันต์. 2539 : 96 - 97)

กีฬาที่ทำให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายสูงสุดใน
การเข้าร่วมแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่คือมวยสากล

Atlanta & 1996

สัญลักษณ์ของ แอตแลนตา โอลิมปิก 1996

ทีมของมวยสากลที่ประเทศไทยส่งเข้าแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งนี้มีดังนี้

1. รุ่นไลท์ฟลายเวท นักกีฬาคือ สมรต คำสิงห์
2. รุ่นฟลายเวท นักกีฬาคือ ประมวนศักดิ์ โพธิ์สุวรรณ
3. รุ่นแบนตั้มเวท นักกีฬาคือ วิชัย ราชานนท์
4. รุ่นเฟเธอร์เวท นักกีฬาคือ สมรค์ คำสิงห์
5. รุ่นไลท์เวลเตอร์เวท นักกีฬาคือ พงษ์สิทธิ์ เวียงวิเศษ
6. รุ่นเวลเตอร์เวท นักกีฬาคือ ภาคภูมิ แจ่งโพธิ์นาค

คณะของทีมนักมวยสากลของประเทศไทยในแอตแลนตา โอลิมปิก 1996

(นับจากซ้ายคนที่สามคือสมรค์ คำสิงห์ และคนที่สองจากขวามือคือ พลเอก เชนฐา ฐานะจาโร นายก
สมาคมนวมวยสากลสมัครเล่นแห่งประเทศไทยในสมัยนั้น)

ผลของการแข่งขันปรากฏว่าประเทศไทยได้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกกล่าวคือ สมรักษ์ คำสิงห์ ได้เหรียญทองในการชิงชนะเลิศมวยสากลรุ่นของเขา ซึ่งเป็นเหรียญทองเหรียญแรกที่ชาติไทยได้พยายามตลอด 44 ปี ของการแข่งขัน 11 ครั้ง

และยังได้เหรียญทองแดงจากการชกในรุ่นของวิชัย ราชานนท์อีกด้วย จึงนับเป็นเกียรติประวัติและประจวบเหมาะแห่งการเฉลิมฉลองปีกาญจนาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโดยแท้

สมรักษ์ คำสิงห์ นักมวยสากลที่ได้เหรียญทอง
แอดแลนตา โอลิมปิก 1996

ทั้งสมรักษ์ คำสิงห์และวิชัย ราชานนท์ได้รับรางวัลแห่งคุณงามความดีและความสามารถจากรัฐบาลได้เลื่อนชั้นระดับยศเป็นนายทหารสัญญาบัตรจนสังกัดเดิม และที่เป็นเกียรติอันสูงสุดก็โดยได้รับพระบรมราชานุญาตให้ทั้งสองคนเฝ้า ณ เบื้องยุคลบาทเพื่อ

ทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญชัยชนะแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและรับพระราชทานรางวัลพิเศษอีกด้วย

ในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 27 ที่เมืองซิดนีย์ใน ค.ศ. 2000 ประเทศไทยเข้าร่วมการแข่งขันด้วยความภาคภูมิใจอีกครั้งหนึ่งในการแข่งขันครั้งนี้

วิจารณ์ พลฤทธิ์ ได้รับรางวัลเหรียญทอง จากมวยสากลรุ่นฟลายเวท พรชัย ทองบุราณ นักมวยสากลรุ่นไลท์ มิดเดิลเวท ได้รับรางวัลเหรียญทองแดง และ เกษราภรณ์ สุดา นักยกน้ำหนักหญิงรุ่น 58 กิโลกรัม ได้รับเหรียญทองแดง

สนามแข่งขันที่สองของ ซิดนีย์ โอลิมปิก 2000

อุดม พิมพา

ส่วนนี้เป็นการพิมพ์ในฉบับที่ ๑๖๖ ของนิตยสารสารคดี ปีที่ ๑๖ ฉบับที่ ๑๖๖ ซึ่งออกวางจำหน่ายในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เนื้อหาในฉบับนี้ประกอบด้วยบทความพิเศษเกี่ยวกับมวยสากลอาชีพ เรื่อง 'มวยสากลอาชีพ: มวยที่เปลี่ยนไป' ของคุณประทีป อึ้งทรงธรรม นอคร่วม และ 'มวยสากลอาชีพ: มวยที่เปลี่ยนไป' ของคุณประทีป อึ้งทรงธรรม นอคร่วม นอกจากนี้ยังมีบทความเกี่ยวกับมวยสมัครเล่น เรื่อง 'มวยสมัครเล่น: มวยที่เปลี่ยนไป' ของคุณประทีป อึ้งทรงธรรม นอคร่วม และ 'มวยสมัครเล่น: มวยที่เปลี่ยนไป' ของคุณประทีป อึ้งทรงธรรม นอคร่วม

บรรณานุกรม

- พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2531.
- โรจน์ อนันต์. โอลิมปิก - แอตแลนตาเกมส์. กรุงเทพฯ : สยามกีฬา, 2539.
- อุดม พิมพ์. ประวัติกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนและหนาว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โรงเรียนสตรีเนติศึกษา, 2514.
- Bushnell, Asa.(ed). **Report of the United States Olympic Committee (1948)**. New York : United States Olympic Association, 1948.
- Carlson, Lewis H. and John J.Fogarty. **Tales Of Golds**. New York : Contemporary Books, Inc., 1987.
- Henry, Bill and Patricia Henry Yeomans. **History of the Olympic Games**. California : Alfred Publishers Company, Inc., 1984.
- Hacker, Jeffrey H.(ed.). **The American Annual 1989**. Danbury, CT. : Grolier Enterprises, Inc., 1989.
- Killanin, Lord and John Rodda (ed.). **The Olympic Games 1984**. London : Willow Books, 1983.
- Lenz,Arthur Q.(ed). **United States 1960 Olympic Books**. New York : United States Olympic Association, Inc., 1961.
- Lucas, John A. **Future of the Olympic Games. Campaign, III**: Human Kinetics Books, 1992.
- McWhirter, Norris and A. Ross McWhirter (ed.). **Guinness Book of Olympic Records**. Sydney : The K.G.Murray Publishing Company, PTY.,LTD.,1964.
- Novosti Press Agency. **1980 Olympics**. Moscow : Publishing House, 1980.
- The International Olympic Committee. Sport Leadership Course**. Alberta : Phoenix Press, 1986.

นันทนาการ

ความหมาย

นันทนาการ (Recreation) หมายถึง กิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสุขสนุกสนานแก่ผู้ร่วมกิจกรรมโดยเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจในเวลาว่างซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมมิได้มุ่งหวังสิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์ใดๆ

คำว่า “นันทนาการ” มาจากการผสมคำของคำว่า “นันทน” อ่านว่า นัน-ตะ-นะ แปลว่าความสุขสนุกสนาน ผสมกับคำว่า “อาการ” เมื่อผสมคำจึงเป็นคำว่า “นันทนาการ” ซึ่งมีความหมายตรงตัวว่า อาการแห่งความสุข สนุกสนาน

ส่วนความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 ได้ให้ความหมายว่า นันทนาการ นันทะ เป็นคำนาม แปลว่า กิจกรรมที่ทำตามสมัครใจในยามว่าง เพื่อให้เกิดความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน และผ่อนคลายความตึงเครียด การสราญใจ

ประวัติความเป็นมา

นันทนาการ ได้พัฒนามาจากคำว่า “สันทนาการ” ซึ่งคำว่า “สันทนาการ” มีความหมายว่าการพูด การสนทนาซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่า “สันทนาการ” มีความหมายไม่ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า recreation ดังนั้นต่อมาพระยาอนุমানราชชนได้ให้คำชี้แจงในเชิงหลักภาษาไทย เพื่อให้ตรงความหมาย จึงควรใช้คำว่า “นันทนาการ”

นันทนาการ เกิดขึ้นมาพร้อมกับการกำหนดของมนุษยโลก เพียงแต่ในดึกดำบรรพ์นั้นมนุษยยังไม่มีความเข้าใจว่ากิจกรรมที่กระทำนั้นเป็นกิจกรรมทางนันทนาการเพียงรู้ว่าการดำรงชีวิตของมนุษย์ในอดีตจะต้องผจญภัย ต่อสู้กับสัตว์ป่า มนุษย์ต้องล่าสัตว์ ต้องรู้จักการใช้อาวุธต่างๆ ต้องรู้จักการป็น ฯลฯ ทั้งนี้

เพื่อความอยู่รอด โดยการหาอาหารจากธรรมชาติและเมื่อมีเวลาว่าง มนุษย์ได้พัฒนาการใช้อาวุธและกิจกรรมต่างๆ มาสู่การประลองความสามารถในด้านต่างๆ ทำให้เกิดความสุขสนุกสนานและบางกลุ่มบางพวกมีความเชื่อในเรื่องพิธีกรรมต่างๆ เช่น พิธีบวงสรวง พิธีบูชาัญญ การเดินรอบกองไฟ ฯลฯ

ความเป็นมาของกิจกรรมนันทนาการ หากเริ่มตั้งแต่สมัยก่อนวัฒนธรรมเดิมนั้น จะเป็นกิจกรรมเพื่อการดำรงชีพตั้งแต่ฝึกหัดการทำอาวุธ การสร้างเพิงที่พัก กระท่อม อุโมงค์ ตลอดจนการทำเครื่องนุ่งห่มจากใบไม้ หนังสัตว์ และแกะสลัก เป็นต้น และเมื่อเริ่มเข้าสู่สมัยกรีก กิจกรรมนันทนาการจะเป็นการฝึกเพื่อพัฒนาในแต่ละส่วนของคน โดยแยกเป็นส่วนของร่างกาย จิตใจ และน้ำใจ จนในที่สุดกิจกรรมนันทนาการก็จะผสมผสานเพื่อพัฒนาส่วนต่างๆ ไปพร้อมกัน คือ จิตใจที่ดีย่อมอยู่ในร่างกายที่แข็งแรง (a sound mind is in a sound body) ดังนั้น กิจกรรมนันทนาการในยุคนี้จะผสมผสานทั้งดนตรีและยิมนาสติก พอมาถึงในสมัยโรมันจะเป็นกิจกรรมในเชิงการต่อสู้โดยให้นักโทษต่อสู้กับสัตว์ป่าที่ดุร้ายและมีประชาชนชาวโรมคอยดูการต่อสู้ เกิดความสุขสนุกสนาน จนในที่สุดอาณาจักรโรมเสื่อมลง กิจกรรมนันทนาการจึงได้เปลี่ยนแปลงสู่การเล่นที่เป็นลักษณะเกม เมื่ออย่างเข้าสู่ยุคอัสวิน กิจกรรมนันทนาการมุ่งส่งเสริมให้เยาวชนเป็นนักสู้ผู้กล้าหาญ เยาวชนชายจะถูกสอนโดยอัสวินที่เกี่ยวกับการขี่ม้า การใช้อาวุธการต่อสู้บนหลังม้า จนได้ชื่อว่า ศิลปอัสวิน นอกจากนั้น เยาวชนหญิงจะถูกปลูกฝังในเรื่องดนตรีร้องเพลง และกิจกรรมนันทนาการของเยาวชนโดยทั่วไป เช่น เทนนิส ลูกหิน หมากรุก เดินรำ และการเล่นเกมต่างๆ เมื่อเข้าสู่ยุคปฏิรูปและยุคอาณานิคม กิจกรรมนันทนาการเริ่มมีบทบาทและมีผู้

เห็นคุณค่ามากขึ้นต่อการพัฒนาประเทศ ในการฝึก การเสริมสร้างสมรรถภาพทางร่างกายด้วยการฝึก กิจกรรมยิมนาสติกเพื่อให้ร่างกายแข็งแรงและกล้าหาญ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันศัตรูและทำสงคราม

สำหรับประเทศไทย กิจกรรมนันทนาการนั้นไม่มี หลักฐานที่ปรากฏเด่นชัดว่า เริ่มมีกิจกรรม นันทนาการเมื่อใด แต่ประชาชนชาวไทยรู้จักใช้ กิจกรรมนันทนาการมาช้านานนับตั้งแต่อพยพจาก อาณาจักรน่านเจ้า เป็นต้นมา เมื่อว่างจากศึกสงคราม ก็มีกิจกรรมการฝึกการใช้อาวุธ การต่อสู้การชกมวย เป็นต้น และนอกจากนั้นยังมีกิจกรรมนันทนาการใน เชิงการละเล่น เช่น การเล่นละคร การรำไทย การแต่ง โคลงกลอน และกิจกรรมนันทนาการในงานเทศกาล ต่างๆ เช่น การละเล่นในวันประเพณีสงกรานต์ ฯลฯ

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จนถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า เจ้าอยู่หัว พระองค์ได้มีการติดต่อกับประเทศทางซีก โลกตะวันตก อิทธิพลทางวัฒนธรรมได้เริ่มเข้ามา มี บทบาทต่อการดำรงชีวิต โดยเฉพาะการใช้เวลาว่างให้ เกิดประโยชน์ของประชาชน นิสิต นักศึกษา นักเรียน ทหาร ตำรวจ การกีฬาตามสากลนิยม ดังเช่นกีฬา ฟุตบอล การละคร กวีและวรรณกรรมการตั้งกองเสือป่า ขวชนทหาร และลูกเสือ นับแต่นั้นมานันทนาการได้มีการพัฒนาขึ้นจนเป็นลักษณะรายวิชาที่เปิดสอนใน สถาบันการศึกษา เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัย ของแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัย รามคำแหง มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันราชภัฏ ทั้ง 36 แห่ง และวิทยาลัยพลศึกษาทั่วประเทศ ตลอดจน สถาบันการศึกษาในระดับวิทยาลัย โรงเรียน ทั้งของ รัฐและเอกชน ซึ่งในแต่ละสถาบันและโรงเรียนได้จัด กิจกรรมทางด้านนันทนาการ เรียกว่า นันทนาการใน โรงเรียน

คุณลักษณะเฉพาะของนันทนาการ

1. นันทนาการเป็นลักษณะของกิจกรรม ซึ่งมี รูปแบบที่หลากหลาย ไม่เฉพาะเจาะจง ทั้งนี้ต้องมี ประโยชน์หรือมีจุดมุ่งหมายที่เด่นชัดที่จะพัฒนาผู้ร่วม กิจกรรมทางด้านร่างกาย ทางอารมณ์ ทางสังคม และ สติปัญญาจะเพียงบางด้านหรือหลายด้านก็ได้ เช่น การ เล่นกีฬา การเล่นเกม การชมภาพยนตร์ การแสดง ฯลฯ
2. นันทนาการ จะต้องกระทำนอกเวลาทำงาน ปกติ ที่ไม่มีการกิจประจำจะต้องปฏิบัติอยู่
3. นันทนาการจะต้องไม่บังคับผู้เข้าร่วมกิจกรรม ผู้ร่วมกิจกรรมจะต้องร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ และตามความสนใจและตามความพอใจของตนเอง

ประโยชน์ของนันทนาการ

1. ส่งเสริมให้ผู้ร่วมกิจกรรมเกิดความ สุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน
2. ส่งเสริมให้ผู้ร่วมกิจกรรมมีพัฒนาการทางจิต และทางกายในทางที่ดี
3. ส่งเสริมให้ผู้ร่วมกิจกรรมได้รับประสบการณ์ ต่างๆ ที่แปลกใหม่ มีคุณค่าต่อการดำรงชีวิตในสังคม
4. ส่งเสริมและบำบัดรักษาสุขภาพจิตและ สุขภาพกายแก่ผู้ร่วมกิจกรรม หลังพักฟื้นจากการ รักษาทางการแพทย์
5. ช่วยลดปัญหาสังคม ปัญหาอาชญากรรม ดึงดูดให้ผู้ร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะวัยรุ่นรู้จักใช้เวลา ว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่หมกมุ่นต่ออบายมุขทั้งหลาย
6. ช่วยสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมพัฒนากายใน องค์กร หน่วยงาน ทั้งทางด้านการบริหารการทำงาน ร่วมกัน ตลอดจนการสื่อสารภายในหน่วยงานทั้งสิ้น

ประเภทของนันทนาการ

นันทนาการ หากจะแบ่งโดยอาศัยสถานที่ หน่วยงาน หรือกลุ่มเป้าหมายของการจัดกิจกรรม นันทนาการแล้วพอจะแบ่งได้ดังนี้

1. นันทนาการสาธารณะ (public recreation)
2. นันทนาการเอกชน (private recreation)

3. นันทนาการกึ่งสาธารณะ (semi-public recreation)
4. นันทนาการธุรกิจ (commercial recreation)
5. นันทนาการส่วนบุคคลและครอบครัว (individual and home recreation)

นันทนาการสาธารณะ เป็นกิจกรรมนันทนาการที่จัดให้แก่ผู้ร่วมกิจกรรมจำนวนมาก โดยไม่ได้มุ่งหวังกำไร หน่วยงานที่รับผิดชอบส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยงานของสังคม เช่น นันทนาการในโรงเรียน นันทนาการในชุมชน นันทนาการในโรงพยาบาล นันทนาการในสวนสาธารณะ ห้องสมุด ศูนย์เยาวชน ฯลฯ ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่รับภาระดำเนินการ เช่น กรมป่าไม้ เทศบาล จังหวัด อำเภอ ตำบล ห้องสมุด จังหวัด เทศบาล ลักษณะกิจกรรมของนันทนาการสาธารณะนั้นมีจุดประสงค์เพื่อให้ประชาชนหรือชุมชนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมเท่าเทียมกัน และจัดกิจกรรมในสถานที่สาธารณะทั่วไป

นันทนาการเอกชน เป็นกิจกรรมนันทนาการที่จัดโดยหน่วยงานของเอกชน สมาคม มูลนิธิ เช่น สมาคมศิษย์เก่า สมาคมมวย เอ็ม ซี เอ สมาคมไลอ้อน สโมสรกีฬา ฯลฯ ซึ่งการจัดกิจกรรมนันทนาการเอกชนนี้ เริ่มมีจุดมุ่งหมายเพื่อผลกำไรอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก และจะมุ่งจัดให้แก่สมาชิกของหน่วยงานนั้น ๆ เป็นอันดับแรก

นันทนาการกึ่งสาธารณะ เป็นกิจกรรมที่หน่วยงานหรือองค์กรจัดให้แก่บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรนั้น ๆ เช่น การรถไฟ การไฟฟ้า องค์กรโทรศัพท์ ฯลฯ จะมุ่งเน้นที่จัดเพื่อเป็นสวัสดิการแก่เจ้าหน้าที่พนักงาน หรือบุตร-หลาน ซึ่งการจัดมิได้มุ่งหวังผลกำไร

นันทนาการธุรกิจ ผู้จัดกิจกรรมนันทนาการประเภทนี้เป็นบริษัท ห้างร้านที่มีจุดมุ่งหมายในการจัดตั้งเพื่อประกอบกิจกรรมนันทนาการในเชิงธุรกิจ มุ่งเน้นผลกำไรที่ได้จากการจัดกิจกรรมนันทนาการชนิดนั้น ๆ เช่น กิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมกีฬา กิจกรรมทางโทรทัศน์ เกมโชว์ ศูนย์สุขภาพ สโมสรกีฬา สระว่ายน้ำ โรงภาพยนตร์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- จันทร์ ผ่องศรี. นันทนาการ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- สมบัติ กาญจนกิจ. นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- Epperson, A.F. **Private and Commercial Recreation**. New York : John Wiley, 1977.
- Kraus, R. **Recreation and Leisure in Modern Society**. Glenview, IL : Scott, Foreman and Co., 1984.
- Weiskoff, D. **Recreation and Leisure : Improving the Quality of Life**. Boston : Allyn And Bacon, 1982.